

росту внутрішньої торгівлі ними.

Безперешкодне переміщення ресурсів і товарів неможливо здійснити без транспортного комплексу. З глобалізацією виробництва і розподілу товарів невідривно пов'язані процеси створення систем міжнародних транспортних коридорів. Проте, темпи розвитку логістики в Україні є нижчими порівняно зі світовими темпами розвитку цієї галузі, що зумовлює її відставання від світових процесів, недовикористання потенціалу, втрату конкурентоспроможних позицій.

На жаль, основними рисами, що характеризують на сьогоднішній день стан транспортного комплексу країни, залишаються падіння обсягів вантажних перевезень, зношений рухомий склад та об'єкти транспортної інфраструктури, відсутність ефективних технологій організації процесу транспортного обслуговування та низький рівень якості транспортних послуг. Все це призводить до втрати транзитних вантажів і терміново вимагає розвитку як самих шляхів сполучення, так і розбудови транспортно-складських систем, обумовлюючи необхідність ведення транспортного бізнесу згідно з міжнародними стандартами, що передбачають високий рівень сервісу та якості транспортних послуг за рахунок ефективного функціонування логістичної інфраструктури.

В наступний час ринок світовий транспортно-логістичних послуг проходить через процес фундаментальних змін, що роблять кардинальний вплив на роль і масштаби діяльності його учасників, і структуру їхніх взаємин, а також ведуть до впровадження нових стратегій у діяльності логістичних операторів. Серед основних тенденцій відзначаються укрупнення в галузі через злиття і поглинання компаній; зростання ролі інформаційних технологій у системі логістики; відхід від спеціалізованих послуг і концентрація на наданні комплексних логістичних рішень. В умовах глобалізаційних змін виникає потреба в створенні інтеграційних структур, які будуть координувати інтереси всіх учасників транспортно-логістичного процесу і забезпечувати якісну доставку вантажів "від дверей до дверей" на основі логістичного підходу, тим самим підвищуючи конкурентоспроможність залізничного транспорту.

Враховання впливу глобалізаційних процесів на розвиток логістичної інфраструктури вимагає використання системного підходу до формування логістичних систем, що, в свою чергу, передбачає розгляд всіх її елементів як взаємозв'язаних і таких, що взаємодіють для досягнення загальної мети функціонування системи, при цьому здійснюється оптимізація функціонування не окремих елементів, а логістичної системи в цілому. Методологічною основою формування і розвитку термінально-логістичної інфраструктури з позиції системного підходу є

функціонування мережі логістичних центрів у відповідності з вимогами ринку, а також визначення їх ключових компетенцій.

Основними рушійними факторами глобалізації ринку транспортних послуг в умовах сучасного руху товарів є економічний ріст, перспективи розвитку світових ринків, регіоналізація, глобальна конкуренція, експансія технологій, дерегулювання транспорту, розвиток логістичної інфраструктури.

При створенні логістичної системи в міжнародному масштабі виникають наступні проблеми: регулювання і спрощення митних і технічних процедур при переході матеріальних потоків через кордони; уніфікація вимог, правил, тарифів і стандартів до технології і технічних засобів; акцентування уваги на якісні показники при забезпеченні збереження та отриманні високого економічного ефекту; орієнтація на вільні ринкові відносини в сфері економіки і при формуванні ринку логістичних операцій.

При побудові міжнародних логістичних систем вирішуються питання створення вільного ринку перевезень без обмежень його місткості і навантаження; застосування «плаваючих» тарифів, рекомендованих загальними регулюючими органами; розробка правил, що захищають загальний ринок логістичних операцій; лібералізація транспортних і митних процедур при переході вантажів через кордони; узгодження провізної здатності магістрального транспорту та продуктивності залізничних і складських пристроїв; здійснення в міжнародному масштабі правил, форм і стандартів, обов'язкових для членів спільноти. Успіху в умовах глобалізації, використовуючи переваги інтеграції, можна домогтися за допомогою вибору оптимальних стратегій.

УДК 656. 073.235

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОНТРЕЙЛЕРНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЗА ЧИННИКАМИ ГЛОБАЛЬНОЇ ЛОГІСТИКИ

Світлична А.В., аспірант (УкрДУЗТ)

Одним з головних напрямків транспортної політики Європейського Союзу в останні роки став розвиток системи комбінованих (контрейлерних) перевезень вантажів, що передбачає на основі логістичних принципів роботу суцільних транспортних ланцюгів як єдиного «перевізнього конвеєра».

Контрейлерні перевезення – один з основних видів інтермодальних вантажоперевезень на сьогоднішній день. Такий вид перевезень сприяє

розвитку глобальної логістики в Україні. Метою логістичного рішення у глобальній логістиці є оптимізація руху матеріально-інформаційно-фінансових потоків на підприємстві шляхом забезпечення ефективного управління виробництвом, транспортом, відносинами з логістичними центрами, митницею, використання інформаційних систем підтримки прийняття рішень та сучасних технологій. Саме глобальні логістичні підходи уможливають знаходити найефективніші шляхи і форми руху матеріальних ресурсів на світовому ринку, а також забезпечують глибоку інтеграцію економіки держави у систему світогосподарських зв'язків.

Стан логістичної системи України є незадовільним, що підтверджують дослідження Всесвітнього банку. Згідно з якими по індексу логістичної ефективності Україна займає 102-е місце серед 155 країн. Оцінювання проводилось за наступними критеріями: ефективність процедур митного оформлення, інфраструктура транспортної логістики, доступність і легкість організації міжнародних поставок. У структурі вітчизняного логістичного ринку транспорт займає 89 %, управління ланцюгами поставок – 1 %, експедирування – 2 %, зберігання – 8 %. Тому актуальним стає питання розробки контейнерних технологій, які враховують критерії «від дверей до дверей», «точно в строк», які забезпечуватимуть зниження рівня логістичних витрат.

Створені нові контейнерні технології враховують критерії для розвитку глобальної логістики в Україні, що приведе країну до прискореної інтеграції в світову транспортну систему, оптимізації вантажопотоків в великих транспортних вузлах і загрузки залізничної і термінально-складської інфраструктури, зниження навантаження на ділянки автомагістралей.

УДК 656.025.2

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ТА РОЗВИТКУ ПАСАЖИРСЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ МІСЦЕВОГО ТА ПРЯМОГО СПОЛУЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Сіваконева Г.О., асистент (УкрДУЗТ)

Залізничний транспорт в Україні є найважливішою галуззю матеріального виробництва, що забезпечує населення усіма видами перевезень як вантажними, так і пасажирськими, сприяє територіальному розподілу праці, є активним фактором формування спеціалізації господарської діяльності у деяких регіонах. За обсягами перевезень українські залізниці займають четверте місце після Китаю,

Росії та Індії.

В умовах постійно зростаючих цін на нафтопродукти, залізничний транспорт має особливі переваги серед інших видів транспорту за рахунок того, що широко використовує електричну енергію (48% ліній є електрифікованими). Цей факт суттєво підвищує конкурентоздатність залізниць.

Основною метою залізничного транспорту є максимальне задоволення потреб населення та основних галузей виробництва у перевезеннях. Саме така постановка мети сприяє розвитку транспортного ринку країни та економіки в цілому.

Відповідно до наявної статистичної інформації у період 2009–2012 років відбувалося гальмування розвитку транспортної галузі через світову кризу, але навіть у цей час середньорічні темпи збільшення обсягів пасажирських перевезень усіма видами транспорту становили 2,3%. У посткризовий період 2012–2020 років прогнозні середньорічні темпи приросту обсягів перевезень пасажирів залізничним транспортом досягнуть 0,98%. Очікується, що у 2020 році розміри перевезень пасажирів залізничним транспортом збільшаться порівняно з 2008 роком на 11,7%, що становитиме 497,7 млн пасажирів на рік.

Проведений аналіз основних показників роботи пасажирського залізничного транспорту України (кількість перевезених пасажирів і пасажирообіг) за роки незалежності показав збільшення попиту населення на перевезення залізничним транспортом згідно з офіційними статистичними даними Укрзалізниці. Найбільші обсяги перевезень пасажирів у місцевому та прямому сполученнях були зафіксовані у 1994 році (більше 600 млн пас.), після чого спостерігалася тенденція зниження частки перевезень у зв'язку зі зниженням життєвого рівня населення, але за останні роки кількість перевезених пасажирів поступово збільшується. Рівень реального доходу населення України за 2002-2013 рр. відображає прямопропорційну залежність обсягів пасажирських перевезень у місцевому та прямому сполученнях від життєвого рівня українців. А фінансовий стан залізничного транспорту залежить в першу чергу саме від обсягів послуг, що надаються населенню. Так, наприклад, збільшення кількості перевезених пасажирів за 2013 рік призвело до збільшення доходів залізниць на 1,8% у порівнянні з 2012 роком. З 1992 року пасажирообіг постійно зменшувався, особливо різка зміна динаміки спостерігається з 1994 року, загалом цей показник знизився майже на 35% за період з 1992 до 2002 років. Значне скорочення пасажирообігу було у 1999 році (на 62% у місцевому та прямому сполученнях), що спостерігалось в більшій мірі за рахунок скорочення середньої відстані подорожі, тобто дальності поїздки. Надання права безкоштовного проїзду у поїздах місцевого та прямого сполучень дітям до 16 років у 2002 році